

www.ketab.ir

آذربایجان شرقی
عکاس: علی متین

متین، علی، ۱۳۵۱ -

تبریز نگین آذربایجان / عکاس علی متین.

تهران: چتر فیروزه، ۱۳۹۸.

شابک:

ISBN: 978-622-99835-7-7

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

موضوع: ۱. عکس‌ها — ایران — تبریز. ۲. تبریز — آثار تاریخی — مصور.

۳. تبریز — مصور.

DSR۲۰۷۹ / ب ۲۴۹۵

۱۳۹۸

۹۵۵/۳۳۲۲۰۲۱

۵۶۷۷۰۳۳

شماره کتابشناسی ملی

تبریز نگین آذربایجان

عکاس: علی متین

طراحی و نشریات اجرا: علی متین

مشاوره هنر: دکتر آریا آریا

تاریخ چاپ: ۱۳۹۸

نوبت چاپ: ۱

تیراژ: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۵۴۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۳۵-۷-۷

کلیه حقوق محفوظ است.

خیابان شریعتی، پایین‌تر از خیابان ملک،

کوچه شکوری، پ ۹، واحد ۱۸

تلفن: ۷۷۶۳۹۶۴۳

Chatrefirooze@gmail.com

مرکز پخش: ۶۶۴۰۴۵۳۲

۵۰۰۰ ریال

پیشینه و تاریخ تبریز

تبریز، شهر شهره آفاق، شهر اولین‌ها، از دیر باز تاکنون مرکز علم و ادب و صنعت و هنر شناخته شده و همچون ستاره‌ای بر تارک جاده ابریشم درخشیده است.

تبریز با فلاتی وسیع منابع آبی و معدنی با ارزش، کشاورزی و صنعت توسعه یافته و قرارگیری در مسیر کاروان‌های عبوری از چین و ژاپن، شرق دور به غرب، همیشه کانون توجه مردم و حکومت‌ها بوده است. مینورسکی (مورخ و محقق روسی) می‌نویسد: سارگن روم در سال ۷۱۴ قبل از میلاد به قصد تصرف سرزمین‌های «اورارتو» سفری به شمال غربی ایران کرد. از ناحیه سلیمانیه داخل کردستان شد، از ساحل جنوبی دریاچه ارومیه گذشت، از سوی شرق دریاچه به راه خود ادامه داد و پس از پشت سر گذاشتن «اوشکایا» اسکوی فعلی، قلعه تاروی یا تارونی (تاشکیر) را گشود. اطلاعات داده شده در مورد موقعیت جغرافیایی و تشابه اسمی، انطباق کلمه تارویی و تارونی را بر کلمه تبریز مورد تأیید قرار می‌دهد. مدارک تاریخی نیز که اخیراً توسط کارشناسان و باستان‌شناسان به دست آمده (مدارک و شواهد به دست آمده از محوطه باستانی و گورستان تاریخی مسجد کبود) مؤید آبادانی شهر تبریز در هزاره اول و دوم پیش از میلاد بوده است. در کتب تاریخی مربوط به صدر اسلام و دوره‌های اولیه اسلام، بارها از شهر تبریز به عنوان یکی از آبادی‌های مهم کشور نام برده شده و بر نقش آن در بازرگانی و تمدن اجتماعی و سیاسی تأکید شده است.

شاید بتوان اوج اقتدار و رونق شهر تبریز را در قرن هفتم هجری و در زمان غازان خان دانست، که به پایتختی برگزیده شد و به همت وزیر فرزانه و دانشمند او «خواجه رشیدالدین فضل‌الله» به یکی از مراکز شهری و مورد توجه محافل علمی جهان تبدیل شد. شهر دانشگاهی ربع رشیدی، که با اراده خواجه رشید در جوار شهر تبریز بنا گردید، در زمان آبادی، دویست قاری قرآن داشت که دائماً مغرر تلاوت کلام الله بودند.

چهارصد فقیه و محدث از کشورهای مشغول تدریس بودند و هزار دانشجو از آنان تعلیمات می‌گرفتند. پنجاه پزشک حاذق از هند و مصر و چین و شام استخدام شده و هر روز در «الشفای مشغول طبابت بودند و صدها دانشجو مشغول فراگیری از آنان بودند. چشم پزشکان، جراحان، شکسته‌بندان و صاحبان صنایع هر کدام به فراخور تخصص‌شان مشغول ارائه خدمات و آموزش بودند. چنان که از تواریخ بر می‌آید، ربع رشیدی به اصطلاح امروزی شهری علمی و دانشگاهی بود که بزرگ‌ترین علمای عصر را در خود جمع کرده بود.

شهر تبریز در دوره‌های تاریخی بعد، در زمان قره‌قویونلوها، آق‌قویونلوها، صفویه، قاجاریه و دوران معاصر، همیشه نقش شایسته و برتر خود را در تحولات سیاسی و اجتماعی ایفا کرده و بارها به عنوان شهر اول ایران مطرح شده است. بسیاری از دستاوردهای تمدن بشری برای نخستین بار خود را از این شهر ظاهر کرده است.

نخستین چاپخانه، نخستین کتابخانه، نخستین مدرسه، دانشگاه تبریز که دومین دانشگاه تأسیس یافته در کشور بعد از دانشگاه تهران است، پنجاه سالگی خود را پشت سر گذاشته و در پرورش نیروی انسانی مورد نیاز کشور سهم قابل توجهی را از آن خود کرده است. نقش تبریز در مشروطیت و رشادت سرداران آن ستارخان و باقرخان فراموش نشدنی است.

طبق شواهد معتبر تاریخی شهر تبریز در ادوار پس از ظهور اسلام نیز بارها رونق و توسعه بسیار یافته و عنوان پایتختی ایران را کسب کرده است و از برفی بارها در اثر هجوم دشمنان به غارت رفته و آثار و بناهای ارزشمند و عظیم آن تخریب شده است.

همچنین متأسفانه بلایای طبیعی از جمله زلزله‌های ویرانگر نیز در از بین بردن آثار مهم معماری تبریز نقش مهمی داشته است. در حال حاضر آنچه از دستبرد لرگاران دراز در این شهر کهنسال باقی مانده است، چه از نظر تاریخی و باستان شناسی و معماری و شهرسازی جاهای پر عظمت، و چه از لحاظ فرهنگ، هنر، آداب و سنن به قدری زیاد است که شرح آنها مستلزم تألیف دیرینه‌ای مفصل است. بدیهی است تحقیقات و تألیفات فراوانی در این زمینه صورت گرفته و کتب ارزشمندی تألیف شده است. در انتها، فهرست وار به چند اثر و بنای تاریخی موجود در تبریز اشاره می‌کنیم:

مساجد معروف تبریز: مسجد علیشاه، مسجد کبود، مسجد جامع، مسجد صاحب‌الامر، مسجد استاد و شاگرد، مسجد حاج صفرعلی، مسجد ظهیریه، مسجد حسن پادشاه و ...

مدارس تبریز: مدرسه اکبریه، مدرسه جعفریه، مدرسه طالبیه، مدرسه صادقیه و ...

مقابر و زیارتگاه‌های تبریز: مقبره سید حمزه - مقبره الشعراء - مقبره ملاباشی، امامزاده جمال، امامزاده

دال و ذال و ... بازار تبریز